

Informe sobre el còmput de la dedicació docent dels professors associats al PDA

Elaborat per Bernat Padró, representant del col·lectiu de professorat no permanent a la Junta de Facultat de Filologia, a petició d'Elena Losada, Directora del Departament de Filologia Romànica i representant del col·lectiu de professorat permanent a la Junta de Facultat de Filologia, en compliment d'un acord del Consell de Departament de Filologia Romànica.

El còmput de la dedicació docent dels professors associats és un dels molts greuges comparatius que aquest col·lectiu pateix a la Universitat de Barcelona. Aquest greuge parteix d'una situació paradoxal: al professor associat se'l contracta per obra en funció d'unes necessitats docents –que no queden reflectides en el seu contracte– però se'l remunera en funció d'unes hores de treball, les que estipula el «Conveni Col·lectiu del personal docent i investigador de les universitats públiques catalanes».

La dedicació d'un professor associat, segons el punt 5 de l'article 21 del Conveni, és d'un màxim de 180 hores de docència presencial, que sumades a les activitats vinculades arriben a una dedicació total de 480 hores anuals. El punt 6 del mateix article estableix que en els casos de contractes de dedicació inferior es manté la mateixa proporcionalitat d'hores de dedicació a cadascuna de les activitats¹. L'acompliment d'aquestes hores, com en la resta del PDI, ha de quedar reflectit al PDA, segons el «Pla de Dedicació Acadèmica del professorat de la Universitat de Barcelona (PDA)»²:

Les hores d'un professor o professora que consten en el GR@D se li transferiran al PDA de manera automàtica, multiplicades pels factors que s'estableixin a les Directrius per a l'organització academicodocent de la Universitat de Barcelona aprovades pel Consell de Govern, de manera que tota l'activitat docent hi quedi reflectida (pàgina 2).

Els factors multiplicadors s'estableixen, segons el mateix document, en funció del nombre d'estudiants dels grups de les assignatures. La Universitat de Barcelona ha optat per aquesta mesura per a computar l'escreix de feina que ha suposat la implantació de l'EEES, que ha modificat la tipologia de la docència i ha incorporat l'avaluació contínua, de manera que ha suposat un augment de la dedicació a la docència.

---

¹ En aquest informe prendrem com a referent el contracte de professor associat a 480 hores, en el benentès que la resta de categories de professor associat presenten les mateixes característiques segons la proporcionalitat mencionada al punt 6 de l'article 21 del Conveni Col·lectiu.

² Consultat el dia 20 d'octubre de 2012 a:

http://www.ub.edu/economiaempresa/academica/11-12/normativa_pda.pdf

Els col·lectius a temps complet de la UB han vist així doblat el reconeixement de la seva dedicació docent sense variar el nombre de crèdits que imparteixen. Així ho recull el «Pla de Dedicació Acadèmica del professorat de la Universitat de Barcelona (PDA)»:

Amb caràcter general, la dedicació docent presencial del professorat ha estat establerta en 240 hores lectives i 180 hores de tutories, exàmens i atenció a l'alumnat, que sumen un total de 420 hores.

Per tot això, es considera necessari, en termes del PDA, doblar el nombre d'hores de la dedicació docent establerta. Així doncs, les 420 hores indicades anteriorment es converteixen en les 840 hores de la proposta referida, sobre el total de les 1.650 hores de dedicació anual (pàgina 2).

Aquest procediment no pot ser aplicat als professors associats perquè el Conveni Col·lectiu estableix un màxim d'hores que un professor associat pot impartir. Davant d'aquesta situació, la Universitat de Barcelona té dues opcions:

- 1) Reconèixer les hores reals que fa un professor associat, ja que la natura de les assignatures que imparteix no es distingeix, en termes de l'EEES, de les que fa la resta de professorat, i en conseqüència disminuir els crèdits que pot impartir fins arribar a les 480 hores de dedicació.
- 2) Mantenir els crèdits que impartia un professor associat abans de la implantació de l'EEES mitjançant el no reconeixement del treball real que suposen, molt superior a les 480 hores.

La Universitat de Barcelona ha optat per la segona opció, escatimant el reconeixement d'hores reals de feina a tot el col·lectiu de professors associats, hores de dedicació que no són remunerades. En el cas dels professors associats de la Facultat de Filologia no només no s'ha modificat el càlcul –essent les seves obligacions docents les mateixes exactament que la resta de col·lectius PDI–, sinó que el curs 2011-2012 se'ls va fer un recompte a la baixa de les hores de dedicació docent en funció del repartiment d'hores lectives que estipula el crèdit ECTS.

Per a mantenir el paquet de crèdits que pot assumir un professor associat tot i l'escreix de feina que ha suposat l'EEES, s'ha fet una excepció en el seu PDA. La mesura per a calcular la dedicació docent en el PDA de Docència a la Universitat de Barcelona és diferent de la que s'aplica a la resta de categories del PDI. En les «Directrius per a l'organització academicodocent de la Universitat de Barcelona (Criteris de reconeixement de l'activitat docent en Gr@d i en PDA)»³, opta per un tractament diferenciat d'aquest col·lectiu en termes de reconeixement de l'activitat docent:

---

³ Consultat el dia 20 d'octubre de 2012 a:

http://www.ub.edu/economiaempresa/academica/11-12/normativa_pda.pdf

«En conseqüència, d'acord amb la regulació d'aquest col·lectiu, al professorat associat se li aplica un factor de reconeixement de l'activitat docent de manera diferenciada de la resta de categories en les activitats de docència presencial» (pàgina 1).

L'opció triada per la Universitat de Barcelona és doncs comptabilitzar un factor multiplicador fix. Això assegura una relació directa entre POA i contractes. El factor multiplicador fix de reconeixement de l'activitat docent establert per la Universitat de Barcelona és de 2,667. Els motius esmentats a la nota 2 al peu de la pàgina 2 del document «Directrius per a l'organització acadèmicodocent de la Universitat de Barcelona» són els següents:

«El **professorat associat** no ha d'acreditar l'acompliment d'un PDA, atès que la contractació del professorat es vincula exclusivament al desenvolupament de tasques docents, a través de les quals aporten els seus coneixements i experiència professional a la universitat. Per aquest motiu, d'acord amb la regulació pròpia, en aquestes activitats de docència presencial, al professorat associat se li aplica un factor fix de 2,667 de reconeixement de l'activitat docent» (pàgina 2 nota 2).

Aquestes enunciat és del tot incoherent. En primer lloc, els motius adduïts poden servir de justificació del fet que el professorat associat no disposi d'un PDA de Recerca, però la naturalesa eminentment docent de la seva contractació fa imprescindible que hagi d'acreditar un PDA de Docència, que és al cap i a la fi l'únic àmbit d'aplicació del factor multiplicador. De fet, l'atribució d'un factor multiplicador al professorat associat ja és en sí mateixa el reconeixement de la necessitat d'acreditar un PDA de Docència.

En segon lloc, la quantificació del factor multiplicador no queda justificada de cap manera i suposa una decisió arbitrària. L'única justificació possible per a la quantificació és la que hem esmentat a l'inici: el professorat associat és contractat, *de facto*, per impartir crèdits, i la quantificació en 2,667 del factor multiplicador és la que més aproxima la relació entre nombre d'assignatures impartides i nombre d'hores de contractació segons el Conveni Col·lectiu.

L'arbitrarietat del còmput queda palesa en la modificació que ha patit el factor multiplicador en el transcurs del curs passat. En un primer moment, la quantificació del factor multiplicador es va establir en 2,7. Una versió anterior del document «Directrius per a l'organització acadèmicodocent de la Universitat de Barcelona (Criteris de reconeixement de l'activitat docent en Gr@d i en PDA)»⁴ estipulava que

(...) al professorat associat se li aplicarà un factor de reconeixement de l'activitat docent de manera diferenciada de la resta de categories, i se li aplicarà **un factor fix de 2,7** (pàgina 2, nota 2).

---

⁴ Consultat el dia 20 d'octubre de 2012 a

http://www.ub.edu/dret/org/govern/docs/pda_ aprovat_consell_govern_07_06_11.pdf

En el segon trimestre de 2012, aquest factor fix de 2,7 va canviar a l'actual 2,667, fet pel qual en un mateix curs acadèmic, les assignatures impartides pels professors associats van ser comptabilitzades de dues maneres diferents, sense que aquest canvi fos justificat, i més greu encara, comunicat als interessats.

L'establiment d'un factor multiplicador fix crea un flagrant greuge comparatiu entre els professors associats i la resta del PDI. Es pot donar el cas d'una assignatura amb dos grups, un dels quals se'n fa càrrec un professor associat i l'altre un professor permanent. El PDA sempre determinarà en aquests casos que la feina que suposa el grup impartit pel professor associat és significativament inferior a la que suposa l'altre grup, encara que tingui menys alumnes. Això pot arribar al següent extrem: un grup de 100 o més estudiants té un factor multiplicador de 5,3 en el cas de ser impartit per un permanent, mentre que si és impartit per un professor associat el factor es manté en 2,667, la meitat.

A la Facultat de Filologia es dóna una situació de greuge afegida. Segons les «Directrius per a l'organització academicodocent de la Universitat de Barcelona (Criteris de reconeixement de l'activitat docent en Gr@d i en PDA),

D'acord amb l'establert al Pla de Llengües de la UB, aprovat pel Consell de Govern de 24 de març de 2010, al professorat que imparteix activitats d'assignatures en llengua anglesa se li aplica un factor addicional d'1,5 (increment del nombre d'hores PDA en un 50 %). Aquest reconeixement es mantindrà, al menys, durant els dos primers cursos d'impartició de l'assignatura. En qualsevol cas, el reconeixement en hores PDA no pot superar el que resultaria d'aplicar el factor màxim de 5,3 (pàgina 2, nota 3).

Essent la de Filologia una Facultat on s'imparteixen llengües i literatures en diversos idiomes, resulta que un d'ells és privilegiat per sobre de la resta a efectes del còmput d'hores lectives. Aquest factor addicional és aplicat també als professors associats, que d'un factor multiplicador de 2,667 passen a un factor multiplicador de 4,1. D'aquesta circumstància se'n desprenen les següents conclusions:

- 1) Demuestra que un professor associat pot tenir un factor multiplicador superior al que s'estipula a les «Directrius» tot just a la nota anterior de la mateixa pàgina.
- 2) L'escreix d'hores reconegudes als professors associats que imparteixen classes en anglès no els és reconegut en termes econòmics.
- 3) Genera un greuge comparatiu amb la resta d'estudis de la Facultat de Filologia i amb la docència en les diverses llengües d'impartició de la UB.
- 4) Parteix de supòsits lingüístics discutibles, tot considerant la llengua d'impartició una prestació i no un element constitutiu del propi discurs.
- 5) Introdueix elements de distorsió pel que fa a les llengües oficials de la UB, que també poden tenir dificultats específiques pel que fa a la bibliografia i la terminologia emprada, especialment en el cas del català.

Cal afegir un punt fonamental a tot el que s'ha exposat. Establir un factor multiplicador fix per als contractes de professors associats no només genera un greuge econòmic, sinó que vulnera el dret a la promoció en la carrera acadèmica. El «Pla de Dedicació Acadèmica del professorat de la Universitat de Barcelona (PDA)» manifesta que:

Tota la informació ha de quedar incorporada en el currículum de cada professor o professora, de forma que, atès el caràcter integrador del PDA, el podrà fer servir per a processos de promoció, com, per exemple, les sol·licituds d'acreditació, o per a qualsevol ús que consideri oportú.

Tot i que la figura de professor associat no està dissenyada *de iure* per aquest efecte, *de facto* el contracte de professor associat s'ha convertit en un calaix de sastre en el que hi conviuen, a més dels professionals externs de reconegut prestigi que col·laboren amb la UB, un nombre considerable de «falsos associats a estabilitzar», antics lectors, antics ajudants i antics associats administratius. La necessitat de regularitzar aquestes figures és reconeguda a la «Disposició Addicional Segona» del Conveni Col·lectiu:

Regularització de professorat associat

1. Per tal de regularitzar el col·lectiu de professorat associat contractat en situació inadequada, les universitats cercaran recursos per poder disposar del finançament necessari i s'instarà, si escau, la Mesa d'universitats a crear un pla específic de finançament per dur a terme la regularització d'aquest col·lectiu.
2. D'acord amb el marc legal vigent, i dins les possibilitats pressupostàries i les necessitats acadèmiques, cada universitat, juntament amb el comitè d'empresa, fixarà el calendari i els criteris d'identificació que determinen la pertinença al col·lectiu que calgui regularitzar com a figures a temps complet durant la vigència del present conveni.
3. Al cap d'un any de la signatura d'aquest conveni, la comissió paritària analitzarà l'evolució del procés de regularització i proposarà, si escau, mesures per impulsar-lo.

CONCLUSIONS

Primera: el professor associat no és en realitat contractat per hores, com hauria de ser segons el contracte, sinó per paquets de crèdits. La utilització d'un factor multiplicador fix està al servei de pagar per paquets de crèdits i no pas per hores.

Segona: El Conveni Col·lectiu actua de topall i impediment al reconeixement del treball real en hores de dedicació dels professors associats. El Conveni, que va ser redactat abans de la implantació de l'EEES, impedeix l'adaptació del còmput d'hores de dedicació docent dels professors associats al nou marc universitari. Del canvi de situació en l'organització de la docència amb la implantació de l'EEES, es desprèn que aquest punt del Conveni Col·lectiu resulta inaplicable en l'actual situació. I un barem que és resultat d'una negociació en què els factors actuals no existien no pot convertir-se en un punt aplicable.

Tercera: L'aplicació del Pla Bolonya ha suposat la sobreexplotació dels professors associats, ja que l'augment de dedicació que han suposat les noves tipologies de docència i l'avaluació contínua no s'ha vist reconegut, creant un greuge comparatiu flagrant amb la resta del PDI.

Quarta: La Universitat de Barcelona es desentén del còmput d'hores reals de dedicació docent que imparteixen els professors associats i per tant no garanteix una remuneració corresponent a aquest criteri. La Universitat de Barcelona podria reconèixer les hores reals, tot i que sobrepassessin les 480, i pagar l'escreix a raó d'hores extres, com fa qualsevol empresa al reconèixer unes hores de dedicació laboral que no estan estipulades al contracte.

Cinquena: El factor multiplicador fix perjudica la regularització dels professors associats contractats en situació inadequada. Si el factor multiplicador s'ha establert amb la justificació del topall d'hores que estipula el Conveni Col·lectiu, per altra banda contradiu el mateix Conveni quan es converteix en un obstacle per a l'estabilització dels anomenats «falsos associats a regularitzar», contemplada en la seva Disposició Addicional Segona.

SOL·LICITUD

El factor multiplicador del PDA, amb independència dels criteris que el regulin, s'ha d'aplicar per igual a tot el PDI, sigui quina sigui la seva situació contractual.